

Sote-keskusten palvelut tärkeää rakentaa pitkäaikaissairaita palveleviksi

Sote-uudistusta ja laaja-alaisia sote-keskuksia sekä niiden sisältöjä valmistellaan kiireen vilkkaa. Kun laaja-alaiset sote-keskukset palvelevat hyvin pitkäaikaissairaita ja vammaisia, ne palvelevat hyvin kaikkia muitakin.

Ideaali lopputulos ovat keskuksset, joissa ihmistä hoidetaan ajallaan ja kokonaisvaltaisesti. Tärkeää on luoda järjestelmä, jossa jokainen tarvitseva saa apua.

Eryteisesti seuraavat seikat tulee ottaa huomioon sote-keskusten valmistelussa:

- Asiakasmaksut ja muut sairastamisen kustannukset potilaalle eivät saa nousta.
- Sote-keskuksiin hoitoon pääsyn on hyvä olla nopeaa.
- Lääkinnällinen ja ammatillinen kuntoutus tulee nähdä oleellisena osana hoitopolkua ja työ- ja toimintakyvyn ylläpitoa tai saavuttamista. Kaikilla tulee olla oikeus kuntoutukseen ja siihen tulee varata riittävät resurssit.
- Lääkinnällinen kuntoutus on nivottava osaksi sote-keskusten toimintaa. Keskuksiin olisi hyvä perustaa esimerkiksi erillinen kuntoutusosasto, joihin ihmisiä ohjataan.
- Kaikilla työkäisillä, joilla terveys haittaa tai uhkaa haitata työkykyä, tulee olla käynti lääikinnällisen ja ammatillisen kuntoutuksen ohjaajan pakeilla. Ohjaajan kanssa etsitään parhaat kuntoutusmuodot ja niiden järjestäjät juuri kyseisen ihmisen työ- ja toimintakyvyn tukemiseksi. Tällä hetkellä kuntoutuksen tarjoajia on lukuisia, eikä ihminen usein tiedä, mistä saisi apua. Näin kuntoutus jää saamatta. Tarvitaan kuntoutuksen järjestelmän asiantuntijoita ohjaamaan ihminen oikean tahon luo.
- Potilas- ja vammaisjärjestöt tekevät paljon käytännön tasolla yhteistyötä kuntien kanssa esimerkiksi ennaltaehkäisevässä liikunnassa. Uudistuksessa tulee varmistaa yhteistyö järjestöjen kanssa ja kuntien sekä maakuntien tuki järjestöille.
- Sosiaali- ja terveysjärjestöjen olemassaolo tiedostetaan läpi koko organisaation ja sairastuneet ohjataan järjestöjen luo vertaistuen pariin.
- Potilaiden ja järjestöjen kokemustietoa osataan hyödyntää yhä systemaattisemmin sote-keskusten palveluiden suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioinnissa.
- Sote-keskuksissa kaikille pitkäaikaissairaille tehdään palvelusuunnitelma, jonka osana on hoitosuunnitelma. Niiden tekeminen tulee laatia laissa velvoittavaksi pitkäaikaissairaille. Osatyökykyisten ja työttömien kohdalla työllistymispalvelut katsotaan osana palvelusuunnitelmaa.
- Eryteisesti sosiaaliturvaohjaukseen ja -neuvontaan tulee panostaa, jotta ihmiset saavat tarvitsemansa palvelut ja avun.
- Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyön sujuvuuteen on hyvä panostaa tulevaisuuden sote-keskuksissa. Oleellinen osa tätä ovat toimivat it-järjestelmät. Perusterveydenhuollon konsultaatiomahdollisuuksia erikoissairaanhoidon tulee lisätä ja erikoissairaanhoidon velvoittaa säännölliseen yhteistyöhön perustason kanssa.
- Reumaliitto kannattaa valtakunnallisten laaturekistereiden rakentamista. Se tarkoittaa, että koko Suomea koskevat yhdenmukaiset käytänteet ja veloitteet laaturekistereiden ylläpitämiseen toteutetaan käytännön tasolla sote-keskuksissa. Niihin myös varataan riittävät resurssit.
- Valtakunnalliset hoitopolut sairauksiin yhdenmukaistavat hoitoa ympäri Suomen ja luovat tasavertaisuutta sekä vaikuttavuutta ja turvaa hoitoon. Sote-keskuksissa tulee noudattaa valtakunnallisia sairauksien hoitopolkuja. Hoitopoluissa on hyvä olla moniammatillisia tiimejä.

Helsinki, 22.11.2019

Miranna Seppälä-Saukkonen
sosiaali- ja terveystieteiden asiantuntija
puh. 044 7680 448
miranna.seppala@reumaliitto.fi

Jaana Hirvonen
Kehitysjohtaja
puh. 0400 760 054
jaana.hirvonen@reumaliitto.fi

Reumaliitto on vuonna 1947 perustettu kansanterveys-, liikunta-, potilas- ja vammaisjärjestö. Reumaliitto edustaa reumaa ja muita tuki- ja liikuntaelinsairauksia sairastavia Suomessa. Liittoomme kuuluu 38 000 jäsentä yhteensä 154 jäsenyhdistyksestä ympäri Suomea.